

Pamięć i tradycja. Kwesta „Ratujemy łomżyńskie zabytki cmentarne”

Ponad 51 tys. zł trafiło do puszek kwestarzy i do specjalnych skarbon rozstawionych na zabytkowym (założonym w 1801 roku) cmentarzu parafii katedralnej przy ul. Kopernika w Łomży. Wśród kwestujących byli m.in. przedstawiciele samorządu województwa wicemarszałek Marek Olbryś oraz radni sejmiku: Piotr Modzelewski i Jacek Piorunek.

- Biorę udział w kwestach od lat 80. ubiegłego wieku. Myślę, że idea ratowania zabytków jednej z najstarszych i najpiękniejszych nekropolii nie tylko w regionie, ale też w kraju, jest wspaniała. Nie budzi żadnych kontrowersji ani sporów. Dbamy o cmentarz, na którym znajdują się ślady historii z wieku XIX i XX. Zabytkowym nagrobkom, rzeźbom, krzyżom, ogrodzeniom trzeba nadać niejako nowe życie, ale przede wszystkim kierować pamięć i modlitwę ku ludziom, którzy tu spoczywają – powiedział wicemarszałek Marek Olbryś - To postacie zasłużone dla Łomży, Ziemi Łomżyńskiej, a - co niemniej ważne - bohaterowie naszych rodzin, przyjaciele, z których każdy coś wniósł w nasze życie, historię i wizerunek miasta. Cóż byłby wart świat bez pamięci o bliskich.

37 lat działalności na rzecz odnowy zabytkowych grobów

Kwestę pod hasłem „Ratujemy łomżyńskie zabytki cmentarne” zainicjowali w 1984 roku harcerze i działacze PTTK. Od tamtej pory odbywa się niemal co roku (choć z przerwami). W związku z obostrzeniami w ubiegłym roku była tylko wirtualna. Łącznikiem dla całej tradycji łomżyńskiego kwestowania jest Józef Babel, w 1984 roku jako harcerz, obecnie wiceprezes Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Łomżyńskiej (TPZŁ), które przygotowuje akcję.

- Rzeczywiście był to szczególny rok, ale nie oznaczał dla nas przerwy. Wydawaliśmy przede wszystkim pieniądze zebrane jeszcze w 2019 roku. Efekty to m.in. w głównej alei dwa nagrobki z elementami kamiennymi i metalowymi odnowione i uzupełnione. Na swoje miejsce z początków XIX wieku wrócił jeden ze starych krzyży - poinformował Józef Babel.

Z dokumentacji, jaką prowadzi, wynika, że z ponad 550 zabytkowych obiektów (od całych nagrobków po drobne elementy), renowacji poddanych zostało do tej pory 286, choć w niektórych przypadkach już dwukrotnie. Najbardziej spektakularną zmianą, jaką zastali odwiedzający cmentarz przy ul. Kopernika w Dzień Wszystkich Świętych był wygląd głównej bramy z 1879 roku, gruntownie odnowionej.

- To nie jest efekt kwesty. Były to bardzo kosztowne prace możliwe dzięki staraniom proboszcza parafii katedralnej i funduszom unijnym przyznany przez zarząd województwa. Było też dofinansowanie ze strony miasta - tłumaczył Józef Babel.

Udział ludzi dobrej woli w łomżyńskiej kwestacji

Udział ludzi dobrej woli w łomżyńskiej kwestie

Cmentarna kwesta 2021 w Łomży trwała dwa dni. W niedzielę 31 października przy wejściach ustawione zostały skarbony. W poniedziałek 1 listopada pojawili się też kwestarze z puszkami w maseczkach oraz rękawiczkach. Byli wśród nich parlamentarzyści, samorządowcy, przedstawiciele środowisk oświatowych i placówek kultury, szefowie firm, instytucji i organizacji społecznych, dziennikarze, wielbiciel historii. Łącznie około 100 osób, w tym pracownicy Teatru Lalki i Aktora, gdzie tradycyjnie mieścił się sztab akcji.

- Z przyjemnością wielką i zaszczytem uczestniczę w kwestach. Ogromne wrażenie robi na mnie to, w jaki sposób ludzie wyrażają wdzięczność. Daje to pewność, że to co robimy, jest sprawą idei i że robimy to dobrze. "Doładowuje mi akumulator" także obraz wielu pokoleń pojawiających się tu razem. Symboliczne to i niezwykle ważne: skąd idziemy i dokąd zmierzamy - mówiła Małgorzata Frąckiewicz, językoznawca, od kilku tygodni jedna z osób z Odznaką Honorową Województwa Podlaskiego. - Mamy jakąś część w tym, że zabytki są ratowane - dodał Edward Matejkowski, były wiceprezydent Łomży, weteran kwestowania.

Jak poinformował Józef Babel, TPZŁ wspólnie ze służbami ochrony zabytków ustali listę obiektów, na których renowację przeznaczone będą pieniądze z kwesty.

- Na pewno kontynuować będziemy prace związane z zabytkami metalowymi - krzyżami czy ogrodzeniami. Pojawiła się szansa że po kilku latach poszukiwań znajdziemy wykonawcę trudnego zadania, czyli renowacji granitowego nagrobka rodziny Puchalskich. Jak najserdeczniej dziękuję, że znów tak licznie i szczerze byliśmy razem w te dni - powiedział Józef Babel, wiceprezes Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Łomżyńskiej.

tekst i fot.: Maciej Gryguc

red.: Cezary Rutkowski

